

Αυθεντική διαχρονικότητα

Η designer *Λήδα Αθανασοπούλου* αποτυπώνει τη *φωτεινή* και *σύγχρονη* ματιά της για τον χώρο σε μια *κατοικία* στον *Λυκαβηττό*, η οποία γίνεται σπουδή στην *υψηλή αισθητική* και στα *interiors*. Μια χωρική *αφήγηση* που συνδέει *παρελθόν* και *παρόν* με έναν τρόπο *μαγικό!*

ΚΕΙΜΕΝΟ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΛΕΙΔΑΡΙΑ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ MIGUEL FLORES - VIANNA

Λιπά στοιχεία που αναδίνουν ελληνικότητα σ' ένα από τα υπνοδωμάτια του σπιτιού

Σ

τους πρόποδες του Λυκαβηττού, σε μια γειτονιά που τις περισσότερες μονοκατοικίες αντικατέστησαν ψυχρές πολυώροφες πολυκατοικίες, αυτό το αρχοντικό διατηρήθηκε με τρόπο υποδειγματικό. Χτίστηκε σε τέσσερα στάδια, ξεκινώντας από τα τέλη του 19ου αιώνα, με μια σειρά από δωμάτια, τα οποία είχαν κοινόχρηστη κουζίνα και μπάνιο, να συγκεντρώνονται γύρω από μια εσωτερική αυλή. Μια αυτόνομη κατοικία στον δεύτερο όροφο προστέθηκε τη δεκαετία του '30, όταν εισήχθησαν η πρόσοψη του Μεσοπολέμου, τα δάπεδα από τσιμεντένια πλακάκια και οι γύψινες κορνίζες στις οροφές. Η μαρμάρινη σκάλα, η βεράντα και τα ξύλινα herringbone δάπεδα χρονολογούνται από τη δεκαετία του '50. Αυτό το κτίριο, λοιπόν, ανακαινίστηκε και μετατράπηκε σε μια ενιαία κατοικία, όμως όλα τα αρχικά στοιχεία του διατηρήθηκαν προσεκτικά, δημιουργώντας ένα παλίμψηστο αρχιτεκτονικών στυλ που συνενώνονται σ' ένα συνεκτικό σύνολο. Όπου δεν μπορούσαν να σωθούν πατώματα, αντικαταστάθηκαν με τα ίδια υλικά. Γυάλινα χωρίσματα, πόρτες και παράθυρα σε διάφορα σχήματα και πλαίσια ανοίγουν νέες πηγές φωτός. Προσαρμοσμένα ράφια, κονσόλες, καναπέδες και τραπέζια από ταπεινά υλικά είναι

διακοσμημένα με αντίκες της οθωμανικής εποχής, ελληνικά χειροποίητα αυθεντικά κομμάτια και κλασικά design pieces του Μεσοπολέμου. Τα δωμάτια «φρέουν» το ένα μέσα στο άλλο, όπου το παρελθόν και το παρόν συνδέονται ιδανικά, ενώ χειροτεχνίες που προέρχονται από όλη την Ελλάδα έχουν γίνει μέρος της ταυτότητας του σπιτιού - χειροποίητες μεταξωτές κουρτίνες από το Σουφλί, κεραμικά από τη Σκύρο και τη Λέσβο, κεντητά μαξιλάρια από τα Δωδεκάνησα συνθέτουν έναν ανοιχτό διάλογο ανάμεσα στο παλιό και στο νέο. Το υπνοδωμάτιο και οι εξωτερικοί τοίχοι είναι βαμμένοι με φυσικό ασβέστη, μια τεχνική που χρησιμοποιείται παραδοσιακά στα ελληνικά σπίτια. Η εσωτερική αυλή ήταν αρχικά καλυμμένη με τσιμεντένια πλακάκια. Η προσθήκη με τα χαλίκια και ένα πέραςμα από επαναχρησιμοποιημένα τούβλα μεταμόρφωσε τον χώρο σ' έναν αστικό κήπο, που αναπτύσσεται υπέροχα γύρω από μια λεμονιά.

Τα ψηλά ανοίγματα που οδηγούν στην εσωτερική αυλή της κατοικίας χαρίζουν φως και δημιουργούν την αίσθηση ενός κήπου στο καθιστικό

Απλές γραμμές στον χώρο της κουζίνας, όπου διατηρήθηκε το αριστουργηματικό δάπεδο από χρωματιστά πλακάκια

Αυθεντικά design pieces συνδυάζονται με έναν δερμάτινο καναπέ και σημαντικά έργα Τέχνης στο καθιστικό, που αποπνέει υψηλή αισθητική

Η Λήδα Αθανασοπούλου καταθέτει τη δική της εμπειρία αυτού του μοναδικού σπιτιού:

Ακροβατώντας ανάμεσα στο παλιό και το νέο.

Τι είναι αυτό που καθορίζει την αυθεντικότητα και τη διαχρονικότητα σ' έναν χώρο; Σε μία έκθεση που είδα πρόσφατα στην Tate Modern, ο Philip Guston αναφέρει: «Θα ήθελα να πιστεύω πως μία εικόνα είναι ολοκληρωμένη όταν έχει την αίσθηση όχι του καινούριου αλλά του παλιού. Σαν οι φόρμες της να έζησαν πολύ καιρό μαζί σου. Είναι ο θεατής κι όχι ο δημιουργός που "πεινάει" για το νέο. Το νέο θα πάρει τη δική του πορεία, μπορεί να φροντίσει τον εαυτό του». Ταύτισηκα πολύ με αυτήν τη διαπίστωση. Όταν κάποιος δημιουργεί, όντας πιστός στον χώρο και στον εαυτό του, αφήνοντας στην άκρη το «εγώ» του, το παρελθόν και το μέλλον, τότε, κατά την άποψή μου, προσεγγίζει την αυθεντικότητα και τη διαχρονικότητα. Η πρωτοπορία ως αυτοσκοπός αποτελεί συχνά μια παγίδα: μια επιβεβαίωση του «εγώ» με ημερομηνία λήξης.

Πώς ενσωματώνονται παλιά αντικείμενα σ' έναν μοντέρνο χώρο; Ποια είναι τα συστατικά μιας σωστής σύνθεσης; Δεν νομίζω πως υπάρχουν αντικειμενικά συστατικά επιτυχίας, όπως δεν υπάρχει και κάτι απολύτως σωστό ή λάθος, όταν δημιουργεί κάποιος έναν χώρο. Σημασία έχει η αίσθηση που αφήνει στο τέλος ως εμπειρία, που είτε θα «μιλήσει» σε κάποιους είτε όχι. Στο πλαίσιο της διαλεκτικής σύνθεσης παλιού-νέου που επιχειρώ, συνήθως σταματάω όταν αισθάνομαι

πως τα αντικείμενα -παραδοσιακά ή σύγχρονα- «πολιορκούν» τον χώρο αντί να τον αναδεικνύουν. Μου αρέσει να επικρατεί μία αίσθηση απλότητας και κάθε αντικείμενο να έχει έναν συγκεκριμένο σκοπό, τόσο αισθητικό όσο και χρηστικό.

Δημιουργώντας τον δικό σου χώρο, ποιες ήταν οι αδιαπραγμάτευτες αξίες για σένα; Ο σεβασμός στην ιστορία του κτιρίου, η προσοχή στη λεπτομέρεια και η αισθητική αφαίρεση. Το σπίτι αυτό ήταν αρχικά μία παραδοσιακή, λαϊκή οικία, χτισμένη στα τέλη του 1800 γύρω από έναν μικρό κήπο. Είχε μικρά δωμάτια, ένα

για κάθε οικογένεια, με ένα κοινόχρηστο μπάνιο και μία κουζίνα. Στον Μεσοπόλεμο, χτίστηκε ο πρώτος όροφος ως ξεχωριστή κατοικία. Άλλαξα τη διαμόρφωση αρκετά, άνοιξα και ενοποίησα τους χώρους. Συγχρόνως, όμως, προσπάθησα να μείνω πιστή στις υλικότητες, καθώς ήθελα η βάση του σπιτιού να αναδείξει την ιστορία του και την αίσθηση που εξέπεμπε όταν μπήκα για πρώτη φορά μέσα. Τα τσιμεντένια πλακάκια, οι γύψινες κορνίζες στις οροφές, το αρτιφισιέλ στην όψη του κτιρίου είναι στοιχεία από τη δεκαετία του '30, τα οποία διατήρησα. Αντίστοιχα, οι μαρμαρίνες σκάλες, τα μωσαϊκά και τα δρύινα herringbone δάπεδα είναι στοιχεία της μοναδικής ανακαίνισης που έγινε τη δεκαετία του '50. Ολόκληρα τμήματα, από τα δάπεδα έως τις οροφές είχαν καταστραφεί, εκεί προσπάθησα να χρησιμοποιήσω τα ίδια υλικά, να δέσω το παλιό με το καινούριο. Σε αυτήν τη βάση,

Εξαιρετικά αντικείμενα και έργα Τέχνης συνθέτουν
ατμοσφαιρικές εικόνες σε κάθε γωνιά της κατοικίας
Ένα πορτρέτο της ιδιοκτήτριας

πρόσθεσα σύγχρονες custom κατασκευές και λεπτομέρειες, όπως τα σιδερένια ανοίγματα διαφόρων μεγεθών και σχημάτων, που έφεραν στο σπίτι νέες πηγές φωτός και σκιών.

Τι είναι το σύγχρονο design για σένα και ποιες δουλειές σου ξεχωρίζεις; Όπως προανέφερα, το design για εμένα δεν μπορεί παρά να είναι διαχρονικό και αυθεντικό. Σχεδιάσα μεγάλο κομμάτι των επίπλων και των κατασκευών στο σπίτι μου. Χρησιμοποίησα φυσικά υλικά, όπως μέταλλο και τσιμέντο, καινούρια και παλιά ξύλα διαφόρων ειδών και μπρούντζο σε λιτές γραμμές, δίνοντας σημασία στη λεπτομέρεια ως πηγή χρηστικότητας και ποιότητας. Η υλικότητα των επίπλων συμπληρώνει αυτήν του χώρου κι αυτός ο διάλογος αποτελεί την πιο δημιουργική και ευχάριστη στιγμή στη δουλειά μου.

Για σένα, σπίτι είναι... ένας χώρος όπου θέλεις να επιστρέφεις, που σε εκφράζει και σε κάνει να αισθάνεσαι καλά. Ήθελα το σπίτι μου να δίνει την αίσθηση πως βρίσκομαι απροσδιόριστα μακριά από το κέντρο και τη φασαρία της Αθήνας, σε κάποιο ελληνικό νησί ίσως ή κάπου στην Τοσκάνη. Επίσης, το να έχεις τον χώρο σου διαμορφωμένο στην κάθε μικρή λεπτομέρεια γύρω από τις ανάγκες σου αποτελεί μία ανεκτίμητη πολυτέλεια.

Και ποιο είναι, τελικά, το dream project σου; Αισθάνομαι πολύ ευγνώμων που τα περισσότερα projects που έχω αναλάβει εκπλήρωσαν για μένα μια δημιουργική ανάγκη τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή της ζωής μου. Μου αρέσει

να δουλεύω σε projects μικρής κλίμακας αλλά με μεγάλη λεπτομέρεια, εστιάζοντας σε διαφορετικές εκφάνσεις της ελληνικότητας ως πηγής έμπνευσης. Να αναδεικνύω την παράδοση και την ομορφιά των κτιρίων μέσα από ένα μοντερνιστικό αλλά και σύγχρονο πρίσμα. Το επόμενο βήμα μου θα είναι να επικεντρωθώ περισσότερο στο design, στον σχεδιασμό αντικειμένων και επίπλων - πράγμα το οποίο ήδη κάνω σε μεγάλο βαθμό στα projects μου.

ABOUT

Η Λήδα Αθανασοπούλου είναι ελληνίδα designer της οποίας το έργο εξαλείφει τις παραδοσιακές διακρίσεις ανάμεσα στην αρχιτεκτονική, το interior, το design επίπλων και τα κοσμήματα. Γεννημένη το 1991 και μεγαλωμένη στη Θεσσαλονίκη, ολοκλήρωσε το πρώτο πτυχίο της στις επιχειρήσεις στο Cass Business School του Λονδίνου και στο ESCP στο Παρίσι και συνέχισε με πτυχίο στο design από το Istituto Europeo di Design στο Μιλάνο. Σχεδίασε τα πρώτα της έπιπλα το 2011 και τη σειρά κοσμημάτων της, "The Eye Ring", έναν χρόνο αργότερα. Τα σχέδιά της έχουν μια καθολική ευαισθησία που «ακονίστηκε» κατά τη διάρκεια της πρακτικής της με τη Muriel Brandolini στη Νέα Υόρκη, καθώς και μέσα από τα έργα αποκατάστασης και ανακαίνισης που ανέλαβε στο Λονδίνο, την Αθήνα και τα ελληνικά νησιά.

ledaathanasopoulou.com